

رونق تولید

تابلوی سیاسی

انعکاس آخرین تحلیل‌ها و مواضع رسانه‌ها و جریانها

BASIRAT.IR

آموزش تحلیل سیاسی / مذاکره با آمریکا قطعاً منتفی است^(۷)

مذاکره زمانی منتج به تأمین منافع ملی خواهد شد که مؤلفه‌های قدرت کشور در شرایط مناسبی قرار داشته باشد. «آن وقتی که جمهوری اسلامی از لحاظ اقتصادی، از لحاظ فرهنگی، به آن اقتداری که ما در نظر گرفته‌ایم برسد، آنجا برود مذاکره کند؛ حرفی نیست. امروز چنین چیزی وجود ندارد؛ ما اگر چنانچه برویم مذاکره کنیم، قطعاً این مذاکره به ضرر ما تمام خواهد شد؛ مذاکره با یک طرف زورگوی این‌جوری، به ضرر ما تمام خواهد شد.» ۹۷/۵/۲۲

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه / سال ششم / شماره ۸۲۰ / چهارشنبه ۲۷ شهریور ماه ۱۳۹۸

آرزوهای آمریکا را به خبر تبدیل نکنید!

کیهان: بیانات دیروز رهبر معظم انقلاب در درس خارج فقه ایشان بلافاصله پس از انتشار، بازتاب جهانی گسترده‌ای یافت. تقریباً تمامی رسانه‌های مطرح جهان، این بخش از سخنان ایشان را که «هیچگونه مذاکره و در هیچ سطحی بین ایران و آمریکا اتفاق نخواهد افتاد» را به‌عنوان تیتر اصلی برگزیده و نتیجه گرفتند که «برخلاف برخی از گمانه‌زنی‌ها، نه در سفر پیش‌روی آقای روحانی به نیویورک و نه در آینده هیچ مذاکره‌ای، در هیچ سطحی با آمریکا صورت نخواهد پذیرفت». در این میان اما برخی از رسانه‌های فارسی‌زبان بیگانه نظیر بی‌بی‌سی و پس از آن، شماری از سایت‌ها و کانال‌های وابسته به گروه‌های فراری، ساز دیگری را کوک کرده و با استناد به بخشی از بیانات حضرت ایشان و تحریف فحوی آن تلاش کردند به این توهم دامن بزنند که موضع رهبر معظم انقلاب در قبال آمریکا نسبت به مواضع قبلی ایشان تغییر کرده است. در این‌باره گفتنی است که؛

۱- شرط «توبه آمریکا» که در بیانات دیروز حضرت آقا آمده است شرط و یا موضع جدیدی نیست، این سخن دقیقاً و بی‌کم و کاست همان موضع حضرت امام(ره) است.

۲- تاکنون آمریکا بود که برای مذاکره شرط می‌گذاشت و اکنون این حضرت آقا است که با شرط‌گذاری برای آمریکا صورت مسئله را تغییر می‌دهند و تاکید می‌فرمایند که بدون قبول این شرط‌ها از سوی آمریکا، هیچ نوع رابطه و مذاکره‌ای در میان نبوده و قابل تصور هم نیست. به بیان دیگر، رهبر معظم انقلاب صورت مسئله قبلی را که تاکنون در کفه آمریکا سنگینی می‌کرد به نفع جمهوری اسلامی ایران تغییر داده و گام بلند دیگری در جاده عزت ایران اسلامی برداشته‌اند.

۳- یکی از ده‌ها نکته عزتمندانه دیگر در بیانات دیروز رهبری، اینکه حضرت ایشان حتی در صورت توبه آمریکا -بر فرض محال- و تن دادن به شرایط ایران، بازهم مذاکره با آمریکا را امکان‌پذیر ندانسته‌اند. چرا که مذاکره مورد نظر آمریکا، مذاکره درباره صنایع موشکی ایران و عدم حضورمان در منطقه یعنی مذاکره برای افزایش تعهدات ایران است که بارها آن را اعلام کرده‌اند ولی رهبر معظم انقلاب هر نوع مذاکره جدیدی را با قاطعیت نفی کرده و فرموده‌اند، آمریکا در صورت پذیرش شرط‌های ایران و توبه و... فقط می‌تواند به عنوان یکی از اعضای کشورهای ۱+۵ در مذاکرات مربوط به برجام شرکت کند و نه مذاکره‌ای که آمریکا آرزویش را داشته و دارد و... چنین است که پادوهای خود را وادار کرده است تا آرزوهای بر باد رفته آمریکا را به خبر تبدیل کند!

نشانه های نظم جدید منطقه ای

خراسان: نشست آنکارا با چند دستاورد مهم همراه بود. نشستی که نه تنها به موضوع سوریه اشاره داشت بلکه ابعادی چون پرونده امنیتی عربستان، جنگ یمن و حتی مذاکرات هسته ای ایران را در بر گرفت و از این منظر اهمیت ویژه ای داشت. با این حال مقامات کشورهای روسیه، ترکیه و ایران بر سر آینده سوریه پشت میز مذاکره نشستند و توافقات خوبی صورت گرفت. اگر بخواهیم این نشست را از منظر امنیت منطقه ای تحلیل کنیم باید گفت نشست آنکارا از منظر سیاست و امنیتی یک نشست با بازی برد-برد بود. برخلاف انتظار آنکارا، موضوع نوار شمالی به تصویب نرسید اما روند کمیته قانون اساسی سرعت یافت. در واقع طرف های درگیر در سوریه به این جمع بندی رسیدند که آینده این کشور به هیچ عنوان نظامی نیست و باید وارد فاز سیاسی شود البته این دستاورد به طور حتم رابطه مستقیمی با توان دفاعی و امنیتی دمشق دارد و مقامات سوری در هشت سال گذشته نشان دادند برای تمام سوریه می جنگند و حاضر به طرح جایگزین نیستند. در این مذاکرات موضوعی مبنی بر رفتن «اسد» مطرح نشد و این یعنی بازی برد-برد طرف ها در طول مذاکرات. از سوی دیگر این اجلاس به چند نکته دیگر نیز داشت.

یک: مذاکره بر خلاف انتظار آمریکایی ها و دیگر بازیگران منطقه ای بدون حضور کشور دیگری ادامه یافته و به پنجمین نشست سران کشورهای ضامن صلح رسیده است. این بدان معناست که امنیت منطقه ای بدون لحاظ سیاست های آمریکا قابل ترسیم است و کنار گذاشتن واشنگتن بیش از جنگ سوریه و تبعات آن برای ترامپ هزینه سیاسی ایجاد خواهد کرد دو: حاضران در نشست اقدامات اسرائیل را نفی کردند و آن را تهدید امنیت منطقه ای برشمردند که از یک منظر اهمیت راهبردی دارد. این بیانیه به سوریه اطمینان داده که علاوه بر ایران، روسیه نیز چراغ سبز خود را برای واکنش احتمالی سوریه در قبال حملات آفندی رژیم صهیونیستی نشان داده و دمشق می تواند واکنش مناسب و همترازی به حملات رژیم صهیونیستی از خود نشان دهد.

سه: مذاکرات تاکید داشته است که خاک سوریه به طور کامل برای دولت مرکزی است و هر نوع حکومت خودگردان در هر جای سوریه ممنوع است. موضوعی که می تواند به دمشق اجازه دهد ضمن رد منطقه پرواز ممنوع طرح جایگزین خود را برای مقابله با نیروهای تروریستی در ادلب سرعت بخشد و اجرایی کند.

به نظر می رسد توافق آنکارا یک نکته دیگر نیز داشته که از چشم تحلیلگران مغفول مانده است. این اجلاس به علاوه بر موضوعات سوریه به موضوعات منطقه ای نیز اشاره داشت و این بدان معناست که میان تهران، آنکارا و مسکو یک توافق امنیتی در حوزه منطقه ای در حال شکل گیری است که به کاهش نقش سایر بازیگران از جمله آمریکا سرعت می بخشد. در حقیقت شاهد یک نظم جدید در امنیت منطقه ای با مشارکت روسیه، ترکیه و ایران در بلند مدت خواهیم بود.

هیئت سیاسی طالبان از مسکو تا تهران

ابتکار: زمستان سال گذشته برای نخستین بار بود که عباس عراقچی، معاون وزارت خارجه، از مذاکرات میان ایران و طالبان به طور رسمی خبر داد و پس از آن نیز علی شمخانی دبیر شورای امنیت ملی کشورمان در سفری بی سابقه با نمایندگان این گروه در افغانستان دیدار کرد. در همین راستا خبرگزاری تسنیم هم روز گذشته با پوشش خبر سفر برخی

از مسئولان طالبان به تهران اعلام کرد که بعد شکست مذاکرات این گروه با ایالات متحده، هیئت‌های طالبان برای دومین بار است که به ایران سفر می‌کنند.

تا دو هفته قبل و با آماده شدن پیش نویس توافق میان طالبان و آمریکا، بسیاری از ناظران از قریب‌الوقوع بودن توافق نهایی خبر داده و حتی گفته شد که قرار است امضای این توافق در کمپ دیوید میان ترامپ، نماینده طالبان و رئیس‌جمهوری افغانستان صورت بگیرد؛ اما به ناگهان و پس دور نهم مذاکرات و هنگامی که با تشدید حملات نیروهای طالبان یک نظامی آمریکایی کشته شد، دونالد ترامپ دستور توقف مذاکرات را صادر کرد تا گفت‌وگوها شکست بخورد. بعد از این موضوع بود که زلمای خلیل‌زاد، نماینده ویژه آمریکا در مذاکره با طالبان، به مجلس آمریکا احضار شد و طالبان نیز هیئت سیاسی خود را روانه مسکو کرد.

هرچند از زمان شروع مذاکرات میان طالبان و آمریکا بسیاری از کارشناسان معتقد بودند که با توافق احتمالی و خروج نیروهای آمریکا، طالبان بار دیگر با استفاده از چالش‌ها و شکاف گسترده در دولت کابل می‌تواند به راس قدرت بازگشته و حکومت وحشت خود را پایه‌گذاری کند، اما در این میان برخی ناظران خاطر نشان می‌کنند که بیش از ۱۸ سال جنگ در پیوند خوردن با چهل سال جنگ داخلی افغانستان، نشان داده که گروه طالبان جزئی از واقعیت سیاسی این کشور است و نمی‌توان تنها با راهبردهای نظامی و قهری این واقعیت را در صحنه میدانی افغانستان حذف و یا حتی مهار کرد. به همین دلیل است که اکنون پس از سال‌ها سرپوش گذاشتن بر روی این موضوع، بازیگران منطقه‌ای از جمله ایران به این نتیجه رسیده‌اند که در تحولات کنونی اگر کشورهای همسایه، افغانستان را به حال خود رها کنند، به میزان زیادی با توجه به استراتژی بلندمدت آمریکا در این کشور، مرزهای شان دچار چالش‌های امنیتی خواهد بود. همچنین در آینده مذاکرات صلح افغانستان و اگر قرار باشد که گفت‌وگوهای بین‌الافغانی صورت بگیرد عدم توازن در چرخش به سوی کابل یا طالبان می‌تواند برگ‌های برنده این بازیگران را به میزان قابل توجهی بی‌اثر کند.

با این وجود، هنوز یک ابهام بزرگ بر سر مسئله افغانستان و پیوندش با طالبان وجود دارد؛ اینکه صلح با طالبان هنوز یکی از عدم قطعیت‌های بزرگ در تحولات افغانستان است. از سوی رهبران طالبان گفته می‌شود که این گروه به میزان زیادی مشی خود را تغییر داده و حتی در مذاکرات سال گذشته در مسکو نیز شاهد بودیم که چند زن آنها را به عنوان مترجم همراهی می‌کردند؛ اما بن‌مایه ایدئولوژیک این گروه و تشدید حملاتش در خلال مذاکرات با آمریکا نشان می‌دهد که طالبان امروز انسجام و یکدستی سابق را نداشته و به صورت کلونی‌هایی خودمختار عمل می‌کند. این امر با پیوند خوردن به چالش جدی و شکاف سیاسی در دولت کابل و نیز ظهور و بروز داعش در افغانستان، بیانگر پیچیدگی معادلاتی است که دورنمای آن تداوم خشونت و درگیری‌ها را تداعی می‌کند.

موقعیت جدید ایران

صبح نو: سیاست بین‌الملل در چند سال اخیر به‌نحوی پیش رفته که موقعیت ایران هرروز بهتر از روز قبل شده است. به‌صورت کلی می‌توان گفت عمده تصمیم‌های نظام جمهوری اسلامی در این سال‌ها درست بوده و هم از جنبه معنوی و هم مادی توانسته منافع زیادی برای ایران ایجاد کند. این منافع هم جنبه معنوی دارد که خود را در تقویت فضای مقاومت در منطقه نشان داده و هم در حوزه عینی دستاوردهای مختلفی نصیب ایران کرده است. آنچه امروز در عراق، سوریه و لبنان به‌عنوان بخشی از گستره جغرافیای مقاومت نامیده می‌شود، در حوزه‌های امنیتی و منافع ملی برای کشور مفید بوده

است. در چنین شرایطی، اکنون موضع دولت آمریکا و دولت‌های اروپایی درمقابل ایران کاملاً متفاوت شده است. شاید جدیدترین مصداق این تغییر رویکرد در پیشنهاد جدید خط اعتباری غرب به ایران باشد. این پیشنهاد که برآمده از قدرت بازدارندگی ایران است، درنهایت نشان از عقب‌نشینی آمریکا درباره ادعاهای قبلی ترامپ است. سخنان دیروز رهبری دقیقاً در راستای تأمین منافع ملی ایراد شده است. ایران نمی‌خواهد بخشی از نقشه انتخاباتی ترامپ باشد؛ درحالی‌که سعی می‌کند غرب را به بازی در زمین جمهوری اسلامی وارد کند. چنین راهبردی درنهایت بیشترین منافع را برای ایران تأمین خواهد کرد. زمان بی‌تردید به سود ایران است؛ چراکه اقتصاد ایران رفته‌رفته جلوتر خواهد رفت و نقشه‌های بلندپروازانه ترامپ آب خواهد رفت.

بلومبرگ: ایران به ترامپ نشان داد بزرگتر از آن است که منزوی شود

فارس: یک رسانه آمریکایی سه‌شنبه نوشته ایران به «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور آمریکا نشان داده بزرگتر از آن است که متلاشی یا منزوی شود. وبگاه شبکه خبری بلومبرگ در ابتدای این تحلیل نوشته ترامپ اندکی پیش هشدار داده بود که اگر ایران دست به اقدامی بزند اتفاق بسیار بدی برایش رخ خواهد داد. این رسانه در ادامه نوشته است: «الان با حمله به زیرساخت‌های نفتی سعودی اتفاق بزرگی رخ داده، اما با وجود این به نظر می‌رسد این دولت مستقر در واشنگتن است که گرفتار مشکلات شده است.» بلومبرگ با اشاره به حمله اخیر به تأسیسات نفتی عربستان سعودی و اتهامات مطرح‌شده درباره نقش‌آفرینی ایران در این حملات نوشته است: «بعد از آنکه مقام‌های بلندپایه در دولت ترامپ صراحتاً ایران را بابت این حملات مقصر شمردند هنوز مشخص نیست آمریکا بتواند دست به اقدامات تلافی‌جویانه علیه کشوری بزند که همین حالا هدف تحریم‌های مفرط اقتصادی قرار گرفته است.» این رسانه می‌نویسد: «حتی اگر میان رأی‌دهندگان آمریکایی هم اشتیاقی برای آغاز کردن جنگی دیگر در خلیج [فارس] وجود داشته باشد، ایران بزرگتر از آن است که بتوان به آن حمله کرد؛ ضمن آنکه ایران نشان داده در صورتی که آمریکا تصمیم به تشدید تنش‌ها بگیرد توانایی انجام حملات متقابل را دارد.»

بلومبرگ در بخش دیگری از این تحلیل نوشته در حالی که دولت ترامپ پیش‌بینی می‌کرده خروج از برجام و اعمال تحریم‌ها ایران را به عقب‌نشینی از فعالیت‌های منطقه‌ای وادار خواهد کرد این کشور در عراق، لبنان، سوریه، یمن و افغانستان فعال است.

